

25 10 2017

RA nr. 284a

Comisia drepturile omului și relații interetnice

Amendamente

la proiectul de hotărâre nr. 229 din 14.07.2017 cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2016

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XII din 02.04.1996, în urma examinării proiectul de hotărâre nr. 229 din 14.07.2017 cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2016, prezentăm următoarele amendamente:

1. Art. 2, 3, 4 se exclude.

2. Art.6 va avea următorul conținut:

” **Art.6. - Guvernul:**

- va examina propunerile expuse în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2016; și va informa Parlamentul, despre realizarea prezentei hotărâri.

3. Art.7, 8, 9, 10, 11, 12 se exclude.

Deputat

Raisa Apolschii

la nr. 229 din 14.07.2017

SINTEZA

amendamentelor la proiectul de Hotărâre cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2016

(nr.229 din 14.07.2017)

Nr. ord.	Articolul din proiect	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului	Rezultatul examinării de către Comisie
1.	Art.2	Deputatul Iurie Țap	<p>Art.2 se modifică și se expune în redacție nouă, cu următorul conținut: "Art.2. – Biroul Permanent:</p> <ul style="list-style-type: none">- Va asigura corelarea legislației relevante în vederea realizării unui control parlamentar eficient asupra activității autorităților publice subordonate Parlamentului în vederea respectării drepturilor și libertăților omului; termen de realizare : sesiunea de toamnă 2017- Va conlucra cu autoritățile puterii judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Procuraturii, Procurorul General) în vederea identificării unei platforme de dialog întru asigurarea respectării drepturilor și libertăților omului <p>Termen de realizare: permanent"</p>	<p>Se acceptă parțial (a se vedea pct.11 din sinteză).</p> <p>Nu se va modifica art.2, dar proiectul de hotărâre se va completa cu art.9 care va prevedea recomandări pentru comisiile permanente.</p> <p>Biroul permanent este organ intern de lucru al Parlamentului, care coordonează anumite activități. Controlul parlamentar și procesul de creație legislativă este exercitat de comisiile permanente și plenul Parlamentului.</p> <p>În ceea ce privește termenii de realizare, Parlamentul va institui un termen general de realizare a</p>

				Hotărîrii și va monitoriza continuu realizarea acțiunilor cuprinse în hotărîre așa cum prevede art.11.
2.	Art.3	Deputatul Iurie Țap	<p>Art.3 se modifică și se expune în redacție nouă cu următorul conținut: "Art3. – Comisiile permanente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vor audia problemele (conform domeniilor de competență) abordate în Raportul Avocatului Poporului și, după caz, vor întreprinde măsurile de rigoare întru soluționarea acestora Termen de realizare: sesiunea de toamnă 2017, permanent - vor asigura corelarea cadrului legal privind domeniul respectării drepturilor și libertăților omului Termen de realizare: noiembrie 2017- noiembrie 2018 - vor îmbunătăți controlul parlamentar întru asigurarea respectării drepturilor și libertăților omului, prevederilor constituționale Termen de realizare: permanent" 	<p>Se acceptă parțial (a se vedea pct.11 din sinteză).</p> <p>Nu se va modifica art.3, dar proiectul de hotărîre se va completa cu art.9 care va prevedea recomandări pentru comisiile permanente.</p>
3.	Art.4	Deputatul Iurie Țap	Articolul 4 de exclus.	<p>Se acceptă.</p> <p>Numerotarea articolelor se va schimba corespunzător, articolele 5-9 vor deveni 4-8.</p>
4.	Art.5	Deputatul Iurie Țap	<p>Ultimul alineat " – va informa Parlamentul, pînă la data de _____ 2017 despre realizarea prezentei hotărîri" se modifică și se expune în redacție nouă cu următorul conținut:</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În ultimul alineat al art.5 se va indica data de 31 martie 2018.</p>

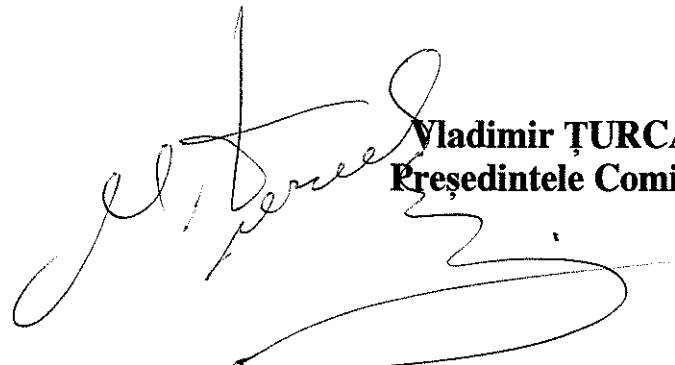
			” – va informa periodic, în cadrul sesiunilor Parlamentului, despre realizarea prezentei hotărâri.”	
5.	Art.5	Deputatul Vladimir Țurcan	<p>De expus titlul art.5 în următoarea redacție: ”Art.5. – Avînd în vedere lipsa unei abordări sistemice și funcționale în domeniul asigurării drepturilor și libertăților omului din partea executivului, Guvernul:”, mai departe după text.</p> <p>Art.5 se va completa cu un nou alineat cu următorul cuprins: ”- de comun acord cu Curtea Supremă de Justiție, va elabora și va înainta Parlamentului spre examinare un proiect de modificare a legislației în vigoare, cu scopul de a extinde categoriile de cauze și persoane care, în funcție de situația materială, urmează să fie scutite de plata taxei de stat pentru judecarea pricinilor civile”.</p> <p>MOTIVAȚIE: Avînd în vedere faptul că o mare parte din cetățenii RM au salarii și pensii mici și nu-și pot permite să plătească taxa de stat, lucru confirmat și de magistrați, Guvernul RM trebuie să elaboreze modificări la legislația în vigoare, în vederea lărgirii cercului persoanelor fizice ce sînt scutite de plata taxei de stat pentru judecarea pricinilor civile, contribuind astfel la asigurarea eficientă a dreptului de acces la justiție.</p>	Se acceptă.
6.	Art.5	Deputatul Maria Postoico	<p>Art.5 se va completa cu un nou alineat cu următorul cuprins: ”- va asigura alocarea de mijloace financiare în vederea dublării unităților de traducător pentru fiecare instanță de judecată.</p> <p>MOTIVAȚIE: Conform art.22 din Legea privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.1995, mijloacele financiare</p>	Se acceptă.

			<p>necesare bunei funcționări a instanțelor judecătorești sînt aprobate de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, și sînt incluse la bugetul de stat. Aceste mijloace nu pot fi micșorate fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii și se alocă în mod regulat.</p> <p>Astfel, modificarea propusă este necesară pentru a asigura implementarea de către Guvern a acestei prevederi legale și pentru asigurarea accesului liber la justiție a tuturor persoanelor, fără discriminare.</p>	
7.	Art.7	Deputatul Iurie Țap	<p>Articolul 7 se modifică și se expune în redacție nouă cu următorul conținut:</p> <p>”Art.7. – Se recomandă autorităților publice locale de ambele nivele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului în conformitate cu responsabilitățile ce le revin după competență; - să asigure transparența în procesul decizional în conformitate cu prevederile Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional; - să asigure accesul cetățenilor la informațiile de interes public, în condițiile Legii nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informație.” 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art.7 din proiectul de hotărîre, care prevede recomandări pentru autoritățile administrației publice locale de toate nivelele, se va modifica după cum urmează:</p> <p>Alineatul unu se expune în următoarea redacție: ”- să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului în conformitate cu responsabilitățile ce le revin după competență;”</p> <p>Alineatul 4 se expune în următoarea redacție: ”- să asigure transparența în procesul decizional în conformitate cu prevederile Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în</p>

				procesul decizional;”
8.	Art.8	Deputatul Iurie Țap	De exclus articolul 8, care se referă la recomandările pentru Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea Supremă de Justiție.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform articolul 16 din Constituția Republicii Moldova toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială. Articolul 13 din Constituția Republicii Moldova prevede că statul recunoaște și protejează dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la funcționarea limbii ruse și a altor limbi vorbite pe teritoriul țării. Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică. Or, articolul 3 din Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești, nr.3465-XI din 01.09.89 prevede că limba rusă, ca limbă de comunicare se folosește pe teritoriul Republicii Moldova</p>

				alături de limba moldovenească în calitate de limbă de comunicare între națiuni (comunicare interetnică).
9.	Art.8	Deputatul Maria Postoico	Alineatul 2 de completat la început cu cuvintele ”- la elaborarea proiectului bugetelor instanțelor judecătorești va”, mai departe după text. MOTIVAȚIE: realizarea recomandării cuprinse în alineatul 2 este posibilă în procesul de examinare, confirmare și propunere de către Consiliul Superior al Magistraturii a proiectului bugetelor instanțelor judecătorești, așa cum prevede lit.c), alin.(4) al art.4 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, nr. 947/19.07.96.	Se acceptă.
10.	Art.8	Deputatul Tudor Deliu (propune re expusă la microfon în cadrul ședinței în plen)	De exclus alineatul (1) din art.8.	Nu se acceptă. A se vedea argumentarea de la pct.8 din sinteză.
11.	Art.9	Deputatul Vladimir Țurcan	Proiectul de Hotărîre se va completa cu art.9 cu următorul cuprins: ”Art.9 – Comisiile permanente: - reieșind din domeniile de competență, vor desfășura audieri parlamentare pe problemele abordate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților	Se acceptă.

		<p>omului în Republica Moldova în anul 2016;</p> <ul style="list-style-type: none">- de comun acord cu Guvernul, vor contribui la corelarea cadrului legal privind domeniul respectării drepturilor și libertăților omului;- vor îmbunătăți controlul parlamentar întru asigurarea respectării drepturilor și libertăților omului; <p><u>MOTIVAȚIE:</u> în limita competenței legale, fiecare comisie parlamentară trebuie să monitorizeze cum se asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în RM, contribuind astfel la găsirea soluțiilor legale de rigoare, precum și la perfecționarea cadrului legislativ.</p>	
--	--	--	--

Vladimir ȚURCAN,
Președintele Comisiei